

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAISEN

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON

ASIAKASMAKSUT

2019

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAISEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT	3
I MAKSUTTOMAT PALVELUT.....	3
1. Maksuttomat sosiaalipalvelut.....	3
2. Maksuttomat terveystalvelut.....	3
II MAKSUKATTO.....	4
III SOSIAALIHUOLLON ASIAKASMAKSUT	5
1. Lapsiperheiden kotipalvelu	5
1.1. Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu	5
1.2. Jatkuva ja säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu (yli 3 kk ja vähintään kerran viikossa)	5
2. Kotihoito.....	6
2.1. Tilapäinen kotipalvelu	6
2.2. Jatkuva ja säännöllinen kotihoito.....	6
3. Asumispalvelut	7
3.1. Ikäihmisten säännöllinen tehostettu palveluasuminen	7
3.2. Vammaisuuden perusteella järjestettävä asumispalvelu	8
3.3. Työikäisten tehostettu asumispalvelu.....	9
3.4. Työikäisten tukiasumispalvelu.....	10
3.5. Kuntouttava intervallahoito	11
4. Omaishoitajan lakisääteisten vapaiden aikainen palvelu	11
5. Tukipalvelut	11
6. Vaikeavammaisten ja erityishuollon kuljetuspalvelut sekä päiväaikainen toiminta	13
7. Perhehoito	13
8. Lastensuojelun maksut	13
IV TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT.....	13
1. Avohoidon maksut	13
1.1. Terveyskeskuksen avohoidon maksut	14
1.2. Yksilökohtainen fysioterapia	14
1.3. Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito.....	14
1.4. Sarjassa annettava hoito.....	15
1.5. Todistusmaksut.....	15
1.6. Kotisairaanhoido.....	15
1.6.1. Tilapäinen kotisairaanhoido	15
1.6.2. Jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido	16
1.7. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	16
2. Laitoshoidon maksut	16
2.1. Lyhytaikainen laitoshoido.....	16
2.1.1. Lyhytaikainen laitoshoido / koko vuorokausi	16
2.1.2. Päivä- ja yöhoidon maksu	16
2.1.3. Kuntoutushoido.....	16
2.2. Pitkäaikainen laitoshoido.....	16
V ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN	17
1. Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tukipalvelumaksujen alentaminen	17
1.1. Huomiotavat tulot ja menot kotihoidon alennushakemusta käsiteltäessä	17
1.2. Huomiotavat tulot ja menot ikäihmisten tehostetun palveluasumisen alennushakemusta käsiteltäessä.	18
1.3. Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon maksuista... ..	18
2. Muiden sosiaalipalvelujen maksujen alentaminen	19

PERUSTURVAKUNTAYHTYMÄ KARVIAISEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT

Kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista perittävistä maksuista säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992). Lain 1 § mukaan palveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat joko

- maksuttomia tai
- asiakasmaksu on kaikille sama tai
- asiakasmaksu määräytyy asiakkaan maksukyvyyn mukaan.

Kunnallisten sosiaali- ja terveyspalveluiden enimmäismaksut määritellään laissa ja asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista. Kunta/kuntayhtymä voi päättää ottaa käyttöön niitä pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta. Kunta/kuntayhtymä ei saa periä palveluista niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua.

I MAKSUTTOMAT PALVELUT

1. Maksuttomat sosiaalipalvelut

Kunnalla ei ole oikeutta periä asiakasmaksua seuraavista sosiaalipalveluista:

- sosiaalihoitolain (1301/2014) 14 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu sosiaalityö, 2 kohdassa tarkoitettu sosiaalihoito, 3 kohdassa tarkoitettu sosiaalinen kuntoutus, 4 kohdassa tarkoitettu perhetyö, 12 kohdassa tarkoitettu kasvatus- ja perheneuvonta, 13 kohdassa tarkoitettu lapsen ja vanhemman välisten tapaamisten valvonta, 27 §:ssä tarkoitettut tuetut tapaamiset ja valvotut vaihdot sekä sosiaalihoitolain (710/1982) 27 d ja 27 e §:ssä tarkoitettut vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta ja vammaisten henkilöiden työtoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta; (1311/2015)
- kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/77) tarkoitettu erityishuolto ja lain 39 §:ssä tarkoitettu kuljetus; kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa ja lain 28 §:ssä tarkoitettua opetusta saavan lapsen osittaista ylläpitoa sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta
- lastensuojelulaissa (683/83) tarkoitettu lasten ja nuorten huolto
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 §:n 1 momentissa tarkoitettut palvelut, 8 §:n 2 momentissa tarkoitettut päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta, henkilökohtainen apu sekä palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ja 11 §:ssä tarkoitettut tutkimukset; palveluasumisen erityiskustannuksista sekä henkilökohtaisesta avusta voidaan kuitenkin periä maksu, jos henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla
- polikliininen päihdehuolto
- avioliittolaisissa (234/29), isyyslaissa (700/75), lapseksiottamisesta annetussa laissa (153/85), lapsen elätyksestä annetussa laissa (704/75), lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa (361/83), lapsen elätyksen turvaamisesta annetussa laissa (122/77) ja eräiden elatusapujen sitomisesta elinkustannuksiin annetussa laissa (660/66) kunnan tehtäväksi säädetty palvelut
- henkilölle hänen sosiaalihooltoaan koskevissa asioissa annetut asiakirjat

2. Maksuttomat terveyspalvelut

Kunnalla ei ole oikeutta periä asiakasmaksuja seuraavista terveyspalveluista:

- terveydenhuoltolain (1326/2010) 13–17 §:n, 19 §:n 1 kohdan sekä 20, 24, 27 ja 29 §:n perusteella järjestetyt perusterveydenhuollon palvelut sekä hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettut hoitotarvikkeet.
Maksuttomuus ei koske seuraavia palveluja:
  - 18 vuotta täyttäneille annettu avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon palvelut
  - laitoshoidon ja laitoshoidon annettu kuntoutus
  - yksilökohtainen fysioterapia
  - terveydenhuollon ammattihenkilön antamat todistukset ja lausunnot silloin kun ne eivät liity potilaan hoitoon
  - yksityislääkärin läheteellä tehtävät laboratorio- ja kuvantamistutkimukset
- terveydenhuoltolain 39 ja 40 §:n perusteella järjestetty ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta

- psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annettu hoito siihen liittyvää osittaista ylläpitoa lukuun ottamatta
- hengityshalvauspotilaalle annettava hoito ja ylläpito sekä hoitoon liittyvät kuljetukset siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään
- tartuntatautilaissa (583/86) tarkoitetut rokotukset, yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen, HIV-infektion, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä ilmoitettavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätyt lääkkeet (367/1996)
- ihmisen elimen, kudoksien tai solujen elävän luovuttajan tutkimus ja hoito
- alle 18-vuotiaalle henkilölle annettava hoito ja ylläpito siltä osin kuin hoitopäiviä kalenterivuodessa on kertynyt yli seitsemän sekä sarjassa annettava lääkinnällinen kuntoutus ja hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidot sekä muu vastaava hoito samoin kuin jatkuva dialyysihoito (1329/2010)
- terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus ja kuntoutusohjaus (1329/2010)
- terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitetun lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineet sekä niiden sovitukset, tarpeellinen uusiminen ja huolto paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista (468/2015)
- lääkärin määräämä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuva sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon (367/1996)

II MAKSUKATTO

Maksukaton suuruus on 1.1.2019 alkaen 683 €/vuosi.

Maksukatosta säädetään asiakasmaksulain 6 a §:ssä. Maksukaton ylittymisen jälkeen perittävästä lyhytaikaisen laitoshoidon maksuista säädetään asiakasmaksuasetuksen 26 a §:ssä.

Maksukattoon lasketaan mukaan

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen maksut
- yksilökohtaisen fysioterapian maksut
- sarjahoidon maksut
- sairaalan poliklinikkamaksut
- päiväkirurgian maksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut terveydenhuollon ja sosiaalihuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut
- kuntoutushoidon maksut

Maksukattoon ei lasketa mukaan maksuja

- hammashoidosta
- kotisairaanhoidosta
- sairaankuljetuksesta
- lääkärintodistuksista
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista

Maksukattoon ei lasketa tulosidonnaisia maksuja eikä maksuja, jotka korvataan tapaturmavakuutuslain (608/1948), maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa. Lapsen ja nuoren huoltajana pidetään vain lapsen ja nuoren laillista huoltajaa. Lailliset huoltajat voivat maksukaton täyttyessä tai täyttymisen jälkeen sopia keskenään vapaasti siitä, miten alle 18-vuotiaalle lapselle ja nuorelle määrätyt asiakasmaksut kerryttävät toisen laillisen huoltajan vuotuista maksukattoa.

Maksukaton täyttymisen jälkeen maksukattoa kerryttäneet palvelut ovat maksuttomia, lukuun ottamatta yli 18-vuotiailta perittävää lyhytaikaisen laitoshoidon maksua. Tämä merkitsee yleensä sitä, että kaikki toisen laillisen huoltajan alle 18-vuotiaiden lasten käyttämät palvelut ovat maksuttomia. Maksukaton täyttymisen jälkeen ei saa periä laitoshoidosta alle 18-vuotiailta enää hoitopäivämaksuja, vaikka seitsemältä hoitopäivältä määrätyt hoitomaksut eivät olisikaan olleet kerryttämässä maksukattoa.

Asiakasmaksut, jotka korvataan palvelun käyttäjälle lakisääteisen vakuutuksen perusteella, eivät kerrytä vuotuista maksukattoa. Tämä koskee tilanteita, joissa mm. lakisääteisen tapaturmavakuutuksen ja liikenevakuutuksen perusteella vastuussa olevan vakuutuslaitoksen on korvattava terveyskeskukselle tai sairaalalle vahingoittuneen henkilön hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisesti (ns. täyskustannusmaksu). Asiakasmaksut määrätään aina hoitoa saaneelle henkilölle asiakasmaksulainsäädännön mukaisesti, vaikka ne laskutettaisiin suoraan vastuussa olevalta vakuutuslaitokselta. Jos vastuussa oleva vakuutuslaitos ei suorita asiakasmaksuja, asiakasmaksuista on vastuussa vahingoittunut henkilö itse.

III SOSIAALIHUOLLON ASIAKASMAKSUT

Tulojen, varallisuuden ja perhesuhteiden mukaan määräytyvä asiakasmaksu voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kulujen suuruinen. Tämä maksu peritään myös silloin, jos asiakas ei toimita tulotietojaan asiakasmaksun määrittelyä varten.

1. Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 § 1 momentin kohdan 4 ja sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 9 § 1 momentin kohdan 1 mukaista palvelua. Kotipalvelusta peritään asiakasmaksuja joko tilapäisen kotipalvelun käyntimaksuina tai jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun kuukausimaksuna.

Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotipalvelusta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

1.1. Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu

Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu on ei-säännöllistä palvelua, jonka kesto on alle kolme (3) kuukautta.

Tilapäisestä lapsiperheiden kotipalvelusta perittävät asiakasmaksut määräytyvät käynnin pituuden mukaan seuraavasti:

Käynnin pituus	euroa / käynti
0 – 2 tuntia	10,00
2 tuntia - alle 4 tuntia	15,00
4 tuntia - alle 6 tuntia	25,00
yli 6 tuntia	30,00

Tilapäisestä kotipalvelusta voidaan periä kohtuullinen maksu. Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan

Perheenjäsenten lukumäärä	Maksuttomuuden yläraja euroa/kk
2	1 063
3	1 667
4	2 062
5	2 496
6	2 866

1.2. Jatkuva ja säännöllinen lapsiperheiden kotipalvelu (yli 3 kk ja vähintään kerran viikossa)

Jatkuvasta ja säännöllisestä lapsiperheiden kotipalvelusta peritään kuukausimaksu. Palvelu katsotaan jatkuvaksi ja säännölliseksi, mikäli palvelua käytetään vähintään kerran viikossa tai useammin. Tällöin peritään kohtuullinen kuukausimaksu, joka määräytyy palvelun laadun ja määrän, palvelun

käyttäjän maksukyvyyn ja perheen koon mukaan (asiakasmaksuasetus 3 §). Asiakas voi anoa maksujen alentamista/maksuttomuutta jos perheen toimeentulo vaarantuu maksujen johdosta. Maksuttomuuden/maksun alentamisen arviointi säännöllisen kotipalvelumaksun osalta perustuu voimassa olevaan toimeentulotukilaskelmaan.

Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista oheisen taulukon mukaani:

Perheen jäsenten määrä	Maksuttomuuden yläraja €/kk	Palveluun käytetty aika kuukaudessa					
		Maksuprosentti tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista					
		1-5 h/kk	6-11 h/kk	12-20 h/kk	21-30 h/kk	31-44 h/kk	45- h/kk
		%	%	%	%	%	%
2	1 063	7	10	13	16	19	22
3	1 667	6	8	10	13	15	18
4	2 062	5	7	9	11	13	15
5	2 496	4	6	7	9	11	13
6	2 866	3	5	6	8	9	11

Kun perheessä on enemmän kuin kuusi henkilöä, tulorajaa korotetaan 350,00 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä. Perittävä enimmäistuntimaksu voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Asiakasmaksulaki 2 §).

Palvelutunnit kuukaudessa saadaan jakamalla viikon aikana annettu palvelu seitsemällä ja kertomalla kolmellakymmenellä.

Kotipalvelun keskeytyessä yli viideksi päiväksi (esim. loma tai matka), ei kuukausimaksua peritä viittä päivää ylittävältä ajalta kuukaudessa. Mikäli keskeytys on palveluntuottajasta johtuva, kuukausimaksun perintä katkeaa heti.

2. Kotihoito

Kotihoito on sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 § ja 20 § mukaista kotipalvelua ja terveydenhuoltolain mukaista kotisairaanhoitoa. Kotihoidosta peritään asiakasmaksuja joko tilapäisen kotihoidon käyntimaksuina tai jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon kuukausimaksuna.

2.1. Tilapäinen kotipalvelu

Tilapäinen kotipalvelu on ei-säännöllistä palvelua, jota annetaan, mikäli asiakkaan palvelun tarve on satunnaista tai säännöllisenä kestää korkeintaan neljä viikkoa.

Tilapäisestä kotipalvelusta peritään 11,60 euroa/käynti. Maksu peritään korkeintaan kahdelta käynniltä vuorokaudessa.

Tilapäisestä kotisairaanhoidosta perittävät maksut; ks. luku IV, kohta 1.6.

2.2. Jatkuva ja säännöllinen kotihoito

Kotipalvelu muuttuu jatkuvaksi ja säännölliseksi kun säännöllisyys todetaan tai kun tilapäinen kotihoito on jatkunut enintään 4 viikkoa.

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotihoidosta peritään palvelun laadun ja - määrän, palvelun käyttäjän maksukyvyyn sekä perheen koon mukaan määräytyvää kuukausimaksua (% tulorajan ylittävistä bruttotuloista) seuraavasti:

Perheen koko/ henkilöä	Tuloraja €/kk	1-5 palvelutuntia	5,01-15 palvelutuntia	15,01-30 palvelutuntia	30,01 palvelutuntia tai enemmän
1	576	10 %	15 %	25 %	35 %
2	1 063	10 %	15 %	20 %	22 %

3	1 667	10 %	14 %	16 %	18 %
4	2 062	10 %	12 %	14 %	15 %
5	2 496	10 %	11 %	12 %	13 %
6	2 866	5 %	8 %	10 %	11 %

Kun perheessä on enemmän kuin kuusi henkilöä, tuloarajaa korotetaan 350,00 eurolla ja maksuprosenttia alennetaan yhdellä prosenttiyksiköllä kustakin seuraavasta henkilöstä.

Maksua määriteltäessä kuukausituloina otetaan huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo.

Palvelutunnit kuukaudessa saadaan jakamalla viikon aikana annettu palvelu seitsemällä ja kertomalla kolmellakymmenellä.

Kotona annettavan palvelun maksu peritään 32 §:n mukaan myös käyttäjästä johtuvan tilapäisen keskeytyksen ajalta. Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä osalta. Jos palvelu keskeytyy kunnasta/kuntayhtymästä johtuen lyhyemmäksi ajaksi, tai käyttäjä on laitoshoidossa, ei maksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelu on keskeytyksissä koko kuukauden, ei maksua peritä lainkaan.

Metsätulon selvittäminen maksukyvyn mukaan määräytyvissä asiakasmaksuissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksulainsäädännön mukaan pitkäaikaisesta ja jatkuvasta palvelujen käytöstä peritään asiakasmaksu, joka määrätään tulojen perusteella. Kertaluonteisia ja laskennallisia tuloja ei oteta huomioon. Tästä poiketen metsätulo otetaan huomioon laskennallisena.

Metsätulosta säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 10 a §:n 2 momentissa ja asiakasmaksuasetuksen 28 a §:ssä. Säännösten mukaan metsätulo määrätään seuraavasti:

Metsän keskimääräisen vuotuinen tuotto kerrotaan metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 prosenttia ja metsätalouden korot. Metsätalouden koroilla tarkoitetaan metsätalouden harjoittamiseen liittyvän velan korkoja, jotka vähennetään verotuksessa kaikkien pääomatulojen kokonaisuudesta. Näitä ovat esim. metsätaloustekniikan tai metsätien rakentamiseen otetun lainan korot, mutta eivät metsämaan arvoa lisäävän lainan korot.

Vuoden 2008 alusta tulleiden laki- ja asetusmuutosten jälkeen metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto määrätään varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan ja jonka nojalla verohallitus vahvistaa vuosittain metsän keskimääräisen vuotuisen tuoton. Vuonna 2019 päätettävissä maksuissa noudatetaan verohallituksen päätöstä 10/2018; Vihti 136,82 €/ha ja Karkkila 157,97 €/ha.

Metsän myyntitulo ei oteta huomioon kertaluonteisena tulona. Sen sijaan myyntitulon tuotto pankkitilillä tms. otetaan pääomatulona huomioon. Pääomatulosta vähennetään pääomaverot.

Muista laskennassa huomioon otettavista tuloista poiketen asiakasmaksun perusteena oleva metsätulo määräytyy laskennallisesti metsän keskimääräisen vuotuisen tuoton perusteella.

Metsätuloa on alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, mikäli tilakohtaisen vuotuisen hakuuomahdellisuuden nettoraaha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakuuomahdellisuuden nettoraaha-arvon erotuksen suuruinen.

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47452/verohallinnon-paatos-metsan-keskimaaaraisesta-vuotuisesta-tuotosta2/>

3. Asumispalvelut

Asumispalvelut ovat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21 § 1 momentin kohdan 4 mukaista palvelua.

Asiakkaalta perittävän palvelumaksun suuruus tarkistetaan kahden vuoden välein. Mikäli asiakkaan tuloissa tai menoissa tapahtuu merkittäviä muutoksia tarkastusajankohtien välissä, tulee hänen hakea maksuntarkennusta.

3.1. Ikäihmisten säännöllinen tehostettu palveluasuminen

Tehostetusta ympärivuorokautisesta asumispalvelusta peritään asiakkaan tulojen mukaan määräytyvä kuukausimaksu hoidosta ja hoivasta, sekä asiakkaan tarvitsemista tukipalveluista. Kuukausimaksuun ei kuulu huoneen vuokra eikä ateriat. Asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle

ja ateriamaksun hoivapalvelun tuottajalle. Kuukausimaksu peritään samoin perustein asukkailta Karviaisen omissa yksiköissä sekä ostopalveluiden piirissä olevilta asukkailta.

Karviaisen omissa ikäihmisten tehostetun asumispalvelun yksiköissä peritään ateriamaksuina

- o ravintopäivä 16,70 €

Maksua määriteltäessä bruttokuukausituloina otetaan huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, kuukausituloina otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Tulot huomioidaan samalla tavalla kuin säännöllisen kotihoidon asiakasmaksua määriteltäessä.

Kuukausimaksu peritään alla olevan taulukon mukaisesti tulorajan ylittävistä tulosta prosenttimäärän mukaan:

Perheen koko/henkilöä	Tuloraja €/kk	Kuukausimaksu tulorajan ylittävistä bruttotulosta	Selite
1	576,00	40 %	Yksin asuva tai pariskunnan yhteiseen kotiin jää asumaan suurempituloinen puoliso, huomioidaan yhden hengen tulot
2	1063,00	27 %	Molemmat puoliset asuvat samassa osoitteessa palvelutalossa ja toinen tai molemmat saavat asumispalvelua. Huomioidaan yhteiset tulot ja laskutetaan vain enemmän hoitoa saava.
2	1063,00	20 %	Pariskunnan yhteiseen kotiin jää asumaan pienempituloinen puoliso, huomioidaan yhteiset tulot.

Asumispalvelumaksuun voi hakea alennusta Kyh 24.1.2012 § 5 päätöksen mukaisesti (ks. luku V kohta 1.1.)

Jos palvelu keskeytyy yli viideksi päiväksi, ei kuukausimaksua peritä viisi päivää ylittävältä osalta. Jos palvelu keskeytyy kunnasta/kuntayhtymästä johtuen lyhyemmäksi ajaksi, tai käyttäjä on laitoshoidossa, ei maksua peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelu on keskeytyksissä koko kuukauden, ei maksua peritä lainkaan.

3.2. Vammaisuuden perusteella järjestettävä asumispalvelu

Vammaisuuden perusteella asumispalvelua järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014), vammaispalvelulain (380/1987) ja erityishuoltolain (519/1977) mukaisesti. Sosiaalihuoltolain on ensisijainen suhteessa erityislainsäädäntöön.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista maksuttomia ovat vaikeavammaisen palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain nojalla. Palvelusta perittävä maksu voi olla enintään saatua korvausta vastaava maksu. Maksu ei saa ylittää palveluasumisen aiheuttamia kustannuksia.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa tarkoitettu erityishuolto on pääasiallisesti maksutonta, lukuun ottamatta erityishuoltoon liittyvä ylläpitoa, josta voidaan periä maksu. Alle 16-vuotiaille kehitysvammaiselle erityishuolto-ohjelman mukaiset palvelut ovat pääosin maksuttomia.

Sosiaalihuoltolain mukaisessa asumispalvelussa asumispalvelumaksu määritellään samoin, kuin työikäisten asumispalvelun maksu asiakkaan tulojen ja menojen perusteella.

Vammaispalvelulain mukaan myönnetään palveluasumista kotiin ja palveluasumisyksiköihin. Yksiköissä asiakkaat maksavat vuokran suoraan asumispalveluyksikölle. Palvelu on maksutonta, mutta asumispalveluissa asujalta peritään ylläpitokorvaus, joka koostuu aterian raaka-ainekustannuksista ja asumiseen liittyvistä yhteisistä hankinnoista sekä yhteisten tilojen käytöstä kuten lehdet, internet-yhteys, sauna ja pyykinpesu. Ylläpitokorvaus perustuu todellisiin kustannuksiin.

Erytyshuollon asumispalvelusta peritään ylläpitokorvaukset Etevan asiakasmaksujen mukaan:

Ylläpitomaksu Erytyshuoltolain mukaisessa jatkuvassa asumispalvelussa on yli 16-vuotiailta:

- o Ateriat kokopäivä 9,50 kpl
- o Ateriat osapäivä 4,50 kpl
- o Lisäpalvelut 1-3 lisäpalvelua 25 euroa kuukaudessa
- o Lisäpalvelut vähintään neljä palvelua 35 euroa kuukaudessa

Lyhytaikaisen asumispalvelun maksut yli 16 -vuotiaille sisältää asumisen, ateriat ja muun ylläpidon.

- o Asumispaketti 30 euroa/päivä/henkilö
- o Osavuorokausi (max 8 h) 15 euroa/päivä/henkilö
- o Asumispaketti ilman aterioita 20,50 euroa/päivä/henkilö
- o Osavuorokausi ilman aterioita 10,50 euroa/päivä/henkilö

3.3. Työikäisten tehostettu asumispalvelu

Työikäisten tehostettu asumispalvelu on tarkoitettu mielenterveys-, päihde- tai sosiaalisten ongelmien vuoksi itsenäiseen asumiseen kykenemättömille asiakkaille.

Asiakkaan maksama palvelumaksu sisältää kaikki hänen kuntoutukseensa, hoitoonsa ja hoivaansa liittyvät palvelut:

- asiakkaan hyvinvoinnin ja toimintakyvyn tukeminen (sisältää tarpeen mukaisen perus- ja sairaanhoidon sekä huolenpidon)
- kuntouttava toiminta (sisältää päivätoiminnan, työtoiminnan, sosiaalisen kuntoutuksen, toiminnalliset ja/tai keskusteluryhmät, liikuntaryhmät jne.)
- tukipalvelut (sisältää siivouksen ja vaatehuollon)
- tarvittaessa turvapuhelin
- asuinhuoneen huonekalut
- internetyhteys, lehdet

Asiakasmaksua määriteltäessä asiakkaalle tehdä tulo- ja menoselvitys, jonka perusteella maksu määräytyy. Maksua määriteltäessä otetaan huomioon seuraavat kuukausittaiset tulot ja menot:

Nettotulot

- ansiotulot
- työttömyysetuudet
- eläketulot (kansaneläke, työeläkkeet, takueläke)
- sairauspäiväraha
- opintotuki
- hoitotuki
- asumistuki
- säännölliset vakuutuskorvaukset
- muut säännölliset tulot (esim. vuokratulot, metsätulot, pääoma/korkotulot)

Menot

- asumispalvelupaikan vuokra
- sähkö, kotivakuutus
- asumispalvelupaikan ateriamaksu ja/tai kuntayhtymän määrittelemät kohtuulliset ravintomenot
- lääkekulut Kelan vuosikattoon asti (vuonna 2019 572 €/v eli 47,67 €/kk)

- säännölliset terveydenhuollon kulut (maksimissaan terveyskeskuksen vuosimaksu/12)
- alle 18 -vuotiaasta lapsesta maksettu elatusapu
- edunvalvojan kulut, välitystilikulut ja muut näihin rinnastettavat pakolliset maksut
- maistraatin palkkiot
- henkilökohtainen käyttövara, joka on 200 €/kk.

Asiakkaalta perittävä palvelumaksu on tulojen ja menojen erotus, kuitenkin enintään palvelun todellinen hinta. Kohtuullisina ravintomenoina niiltä asiakkailta, jotka eivät osta ateriapalvelua asumis- palveluyksiköstä, hyväksytään toimentulotuen perusosassa huomioidut ravintomenot (49 % toimeentulotuen perusosasta). Henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 200 €/kk.

Avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa eläneellä asiakkaalla huomioidaan puolison tulot palvelumaksua määriteltäessä. Kotiin jäävän pienempituloisen puolison menoja otetaan harkinnanvaraisena vähennyksenä huomioon siten, että hänen asumisensa pystytään turvaamaan hänen muuta toimeentuloaan vaarantamatta. Jos asiakkaan tulot ovat kotiin jäävän puolison tuloja pienemmät ja molemmat puoliset ovat joko palveluasumisessa tai laitoshoidossa, maksu määräytyy pelkästään asiakkaan omien tulojen ja menojen mukaan.

3.4. Työikäisten tukiasumispalvelu

Työikäisten tukiasumispalvelusta peritään asiakkaan tulojen mukaan määräytyvä palvelu maksu. Maksua määriteltäessä otetaan huomioon seuraavat kuukausittaiset bruttotulot:

- ansiotulot
- työttömyysetuudet
- eläketulot (kansaneläke, työeläkkeet, takuueläke)
- sairauspäiväraha
- opintotuki
- asumistuki
- säännölliset vakuutuskorvaukset
- muut säännölliset tulot (esim. vuokratulot, metsätulot, pääoma/korkotulot)

Palvelumaksu määräytyy kuten kotihoidossa 1-5 palvelutunnin mukaan:

Perheen koko/henkilöä	Tuloraja €/kk	Kuukausimaksu tulorajan ylittävästä bruttotulosta
1	576	10 %

Asiakasmaksulain 11 § mukaan asiakasmaksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä mikäli toimeentuloedellytykset huomioon ottaen siihen on syytä. Tukiasumispalvelun asiakkaat ovat pääsääntöisesti erittäin pienituloisia, joten on perusteltua tarkistaa jo asiakasmaksua määriteltäessä heidän maksukykynsä siten, että menoina huomioidaan seuraavat:

- vuokra
- sähkö, kotivakuutus
- lääkekulut Kelan vuosikattoon asti (vuonna 2019 572 €/v eli 47,67 €/kk)
- säännölliset terveydenhoitokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- määritelty tukiasumisen palvelumaksu
- elatusapu alle 18 v lapsista
- ravintomenoina, vaatemenoina, terveydenhuoltomenoina sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, televisioluvasta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvina menoina sekä vastaavina muina henkilön jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvina menoina huomioidaan toimeentulotuen yksin asuvan perusosan suuruinen määrä (1.1.2019 alkaen 497,29 €/kk)

Mikäli palvelumaksu em. menot huomioiden vaarantaisi asiakkaan toimeentuloedellytykset, alennetaan palvelumaksua siten, että palvelumaksu ei aiheuta toimeentulotuen tarvetta.

3.5. Kuntouttava intervallihoito

Lyhytaikainen asumispalvelu, ns. intervallihoito, on luonteeltaan tilapäistä. Sitä käytetään kotona asumisen turvaamiseksi sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujille että ikäihmisille. Asiakasmaksut ovat

o hoitovuorokausi (24 h)	30,00 €
o puolipäivä (enintään 8 h)	16,00 €

4. Omaishoitajan lakisääteisten vapaiden aikainen palvelu

Niistä palveluista, joita kunta järjestää hoidettavalle omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa, voi hoidettavan maksettavaksi tulla enintään 11,40 euroa päivältä sen estämättä, mitä muualla laissa tai asetuksessa säädetty. Maksua tarkistetaan kansaneläkeindeksillä kahden vuoden välein.

o omaishoitajan vapaapäivä	11,40 €/vuorokausi

5. Tukipalvelut

Kotipalveluna järjestettävät tukipalvelut ovat sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 9 § 1 momentin 2 kohdan mukaisia palveluja, joista voidaan periä kuntayhtymän päättämä kohtuullinen maksu.

Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti määritellyn prosentin sotainvalidille palvelujen myöntäminen ei ole tulosidonnaista eikä häneltä peritä palveluista asiakasmaksua.

Tukipalvelua ei laskuteta suorittamattomasta palvelusta, vaan laskutus tapahtuu toteuman mukaan.

TUKIPALVELUT MYÖNNETÄÄN KRITEERIEN MUKAISESTI JA TULOT HUOMIOIDAAN SAMOIN PERUSTEIN KUIN KOTIHOIDON MAKSUA MÄÄRITETTÄESSÄ	ASIAKAS-MAKSUN MÄÄRÄYTYMISEN HENK.KOHT. BRUTTOTULO-RAJA / KK	MAKSU
Ateriapalvelu		
Kotiin kuljetettu ateria (yksi annos/vrk)	yksinasuva 1400€ tai alle pariskunnat 2000€ tai alle	8.30 / hlö
	yksinasuva yli 1400€ pariskunnat yli 2000€	10.30 / hlö
Menuumat®)/ateria-automaatin ateria (yksi annos/vrk)	yksinasuva 1400€ tai alle pariskunnat 2000€ tai alle	7.70 / hlö
	yksinasuva yli 1400€ pariskunnat yli 2000€	9.70 / hlö
Sotainvalidien lounasseteli		10,30
Ateriointimahdollisuus eläkekorttia näyttämällä seuraavissa ruokasaleissa: Karkkila: Karkkilan Palvelukeskus Vihti: Kunnanvirasto, Nummelan terveysasema		Toimipistekohtainen maksu
Vaatehuolto		
Asiakkaan omien käyttö- ja liinavaatteiden pesetus paikallisissa pesulapalvelua tarjoavissa yrityksissä	Asiakas maksaa itse	
Asiakkaan omien käyttö- ja liinavaatteiden kuljetus paikalliseen pesulapalvelua tarjoavaan yritykseen/asiointimaksu, edestakainen kuljetus tarvittaessa 1 krt/vko		12,30
Päivätoimintaan osallistuva asiakas pesee itse pyykkinsä (sis. pesuaineen) Kompassissa		2,00 / kone
Turvapalvelu		
GPS paikannin, turvaranneke / hlö (sisältää auttamiskäynnit)	yksinasuva 1400€ tai alle pariskunnat 2000€ tai alle	25,00/ hlö/kk
	yksinasuva yli 1400€ pariskunnat yli 2000€	30,00/ hlö/kk
Muut tarvittavat hälyttimet sisältyvät edellä mainittujen hintoihin.		
Asiointipalvelu		
Asiointikerta 1 krt/vko (edellyttää säännöllisen asioinnin ja kauppatavarakuljetuksen)		12,30
Peseytymisapu kodin ulkopuolella		
	35,00 kuljetuksen kanssa	25,00 ilman kuljetusta
Siivous		
	yksinasuva 1400€ tai alle pariskunnat 2000€ tai alle	15,00 / tunti
	yksinasuva yli 1400€ pariskunnat yli 2000€	29,80 / tunti

Kuljetuspalvelut		
Sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelun omavastuu	5,00€/matka	
Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelun omavastuu		
Yksittäisen matkan omavastuuosuus on kulloinkin voimassa olevan linja-autoliikenteen henkilötaksaa vastaava kertalipun hinta. Opiskelu- ja koulumatkakulujen omavastuuosuus on Kelan opintomatka-avustuksen omavastuun suuruinen.		

6. Vaikeavammaisten ja erityishuollon kuljetuspalvelut sekä päiväaikainen toiminta

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa ja – asetuksen 4 ja 5 §:ssä tarkoitetuista vaikeavammaisille järjestetyistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Erityishuollon päiväaikaiseen toimintaan liittyvistä kuljetuksista ei peritä omavastuuosuutta.

Vaikeavammaisille järjestetyistä kuljetuspalveluista peritään asiakkaalta omavastuuosuuksina seuraavat maksu:

- yksittäisen matkan omavastuuosuus on kulloinkin voimassa olevan linja-autoliikenteen henkilötaksaa vastaava kertalipun hinta
- opiskelu- ja koulumatkakulujen omavastuuosuus on Kelan opintomatka-avustuksen omavastuun suuruinen

Päiväaikaisen toiminnan ateriamaksu ateriaa ja henkilöä kohden on 6,10 euroa.

7. Perhehoito

Perhehoidosta lukuun ottamatta lastensuojelulain (683/83) perusteella järjestettyä perhehoitoa peritään maksu kuten pitkäaikaisesta laitoshoidosta (kts. IV luku kohta 2.2)

Kehitysvammaisten erityishuollosta perittävät perhehoidon maksut määräytyvät asiakasmaksulain mukaisesti.

8. Lastensuojelun maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, periä lapsen vanhemmilta maksu, joka saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määrättyvän elatusavun suuruinen. Enimmäismaksu 1.2.2019 alkaen on 1 581,20 € kuukaudessa.

Kunta voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa tässä pykälässä tarkoitettuja perhehoitoa tai laitoshuoltoa taikka asumispalveluja sekä käyttää ne perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

Lastensuojelulaissa tarkoitetuista perhehoidosta tai laitoshuollosta taikka asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi voidaan periä 4 §:n 4 kohdasta poiketen kohtuulliseksi katsottava maksu myös muista lapsen tai nuoren 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

IV TERVEYDENHUOLLON ASIAKASMAKSUT

1. Avohoidon maksut

Terveydenhuollon avohoidon maksujen enimmäismäärästä säädetään Valtioneuvoston asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Asetuksessa mainituista kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluista saa periä asetuksessa säädetyt maksut jollei erikseen toisin säädetä.

Mikäli asiakkaan tarvitsema palvelu tuotetaan muulla tavalla kuin omana toimintana (esimerkiksi antamalla maksutoumus yksityisesti tuotettuun palveluun), peritään asiakkaalta samansuuruinen maksu kuin perittäisiin, mikäli palvelu annettaisiin omana toimintana. Tämä koskee myös kehitysvammaisten terveyspalveluja, mikäli niitä ei lailla tai asetuksella ole määrätty maksuttomiksi.

1.1. Terveyskeskuksen avohoidon maksut

Terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalveluista voidaan periä terveystieteiden keskuksen ylläpitäjän päätöksen mukainen maksu. Maksuja ei peritä alle 18-vuotiailta tai niiltä, joilla on rintamasotilas-tunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, sotilasvammalain mukainen elinkorko tai sota-arkistosta saatu palvelutodistus

- o lääkäripalvelu/käynti 20,10 €
maksu peritään kolmelta ensimmäiseltä käynniltä samassa terveystieteiden keskuksessa kalenterivuoden aikana
- o käyntimaksu yksityiseltä palveluntuottajalta ostetusta erikoislääkärin palvelusta, kun potilas lähetetään yksityisen erikoislääkärin vastaanotolle 40,00 €
- o virka-ajan ulkopuolisesta lääkäripalvelusta käyntimaksun perii HUS voimassa olevan taksan mukaan

Jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut terveystieteiden keskukselta käyttöönsä saamansa laitteen, apuvälineen tai mittarin häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan häneltä periä uuden laitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina.

1.2. Yksilökohtainen fysioterapia

Maksuja ei peritä niiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, sotilasvammalain mukainen elinkorko tai sota-arkistosta saatu palvelutodistus

- o käyntimaksu/kerta 9,80 €

1.3. Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito

Suun ja hampaiden tutkimus- ja hoitomaksuja ei peritä alle 18 -vuotiailta. Kehitysvammaisilta henkilöiltä ei peritä ehkäisevän hoidon maksuja. Niiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, sotilasvammalain mukainen elinkorko tai sota-arkistosta saatu palvelutodistus ei peritä maksua hampaiden tarkistuksesta, ehkäisevästä hoidosta tai proteiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä.

Terveystieteiden keskuksessa annetusta suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta peritään perusmaksuna

suuhygienistikäynti	10,00 €/käynti
hammaslääkärikäynti	12,70 €/käynti
erikoishammaslääkärikäynti	18,55 €/käynti

Perusmaksun lisäksi peritään suun terveydenhuollon toimenpiteistä seuraavat maksut:

- 1) kuvantamistutkimukset
  - a) hammaskuva 7,30 €
  - b) leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuva 16,30 €
- 2) ehkäisevään hoitoon kuuluvat toimenpideluokituksen SC -ryhmänsuun terveyden edistämisen toimenpiteet 7,30 €/kerta
- 3) tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauden hoito toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan, lukuun ottamatta 4 kohdassa lueteltuja proteettisia toimenpiteitä, seuraavasti:
  - a) vaativuusluokka 0-2 7,30 €
  - b) vaativuusluokka 3-4 16,30 €
  - c) vaativuusluokka 5-7 32,30 €
  - d) vaativuusluokka 8-10 47,30 €
  - e) vaativuusluokka 11 tai suurempi 66,40 €
  - f) proteettiset toimenpiteet
    1. proteesin pohjaus 47,30 €
    2. proteesin korjaus 32,30 €
    3. akryyliosa- ja kokoproteesi 158,00 €
    4. kruunut ja sillat hampaalta 158,00 €
    5. rankaproteesi 191,90 €

Edellä mainittujen maksujen lisäksi peritään oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä aiheutuvat hammastekniset kulut todellisten kustannusten mukaisina.

Erikoismateriaaleista voidaan periä enintään todellisia kustannuksia vastaava maksu.

Suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta terveyskeskuksessa peritään em. maksujen sijasta poliklinikkamaksun suuruinen käyntimaksu silloin, kun tutkimuksen ja hoidon perusteena on

- a) hampaiston, leukojen ja kasvojen kehityshäiriö
- b) vaikea, toimintaa häiritsevä laaja-alainen synnynnäinen hammaspuutos tai kehityshäiriö
- c) pään ja leukojen alueen kiputila
- d) kaulan ja pään alueen säteilytys tai sytostaattihoido
- e) muun kuin hammassairauden takia välttämätön suun hoito

- o poliklinikkamaksu/kerta 40,00 €
Maksu peritään myös alle 18-vuotiailta.

Jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huolimattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan häneltä periä uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutuneet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina.

1.4. Sarjassa annettava hoito

Sarjassa annettava hoito, kuten jatkuvasta dialyysihoito, lääkinnällinen kuntoutus, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoido tai muu vastaava hoito

- o hoitokertamaksu 9,80 €

Maksu peritään enintään 45 hoitokerralta/kalenterivuosi.

1.5. Todistusmaksut

Seuraavat hoitoon liittymättömät todistukset ja lausunnot ovat maksullisia:

- o Ajokorttitodistukset 59,55 €
- o Hammaslääkärin vakuutusyhtiölle antama todistus hammas- tai leukatapaturmasta 49,35 €
- o Kansainvälinen rokotustodistus keltakuumerokotuksesta 49,35 €
- o Lääkärinlausunto B (ei koske esim. kuntoutukseen hakeutumisen, sairausloman tai lääkkeen erityiskorvauksen hakemisen vuoksi kirjoitettua lausuntoa) 49,35 €
- o Lääkärinlausunto C tai D lapsen hoitotukea varten, vammaistukea varten, eläkkeensaajien hoitotukea varten, lapsen vanhempien erityishoitorahaa varten 49,35 €
- o Lääkärinlausunto E 49,35 €
- o Lääkärin/hammaslääkärin vapaamuotoinen lausunto (ns. V-lausunto) esim. vaihto-oppilastodistukset, terveystarkastuslähetteet (myös hammaslääkärin antamat) 49,35 €
- o Lääkärinlausunto terveydentilasta (T-todistus, englanninkielinen lääkärintodistus) 49,35 €
- o Puolustusvoimien terveystarkastuslomake vapaaehtoisen palvelukseen tai YK-joukkoihin hakeville 49,35 €
- o Lääkärintodistus HIV-tutkimuksesta viisumianomusta varten 49,35 €
- o Varhaiskasvatuksen tai koulutoimen vaatima hoitajan todistus terveystarkastuksen erityisruokavalion saamiseksi 12,00 €

1.6. Kotisairaanhoido

1.6.1. Tilapäinen kotisairaanhoido

Tilapäisen kotisairaanhoidon asiakasmaksuja ei peritä erikseen henkilöltä joka saa jatkuvaa ja säännöllistä kotipalvelua tai kotihoitoa. Tällöin kotisairaanhoidon asiakasmaksu sisältyy asiakkaan mak samaan kuukausimaksuun.

- o lääkärin tai hammaslääkärin kotikäynti/kerta 18,30 €
- o muun henkilöstön suorittama kotikäynti/kerta 11,60 €

1.6.2. Jatkuva ja säännöllinen kotisairaanhoido

Mikäli kotisairaanhoido on jatkuvaa ja säännöllistä, määräytyy maksu samoin perustein kuin jatkuvan ja säännöllisen kotipalvelun – ja kotihoidon kuukausimaksu; ks. luku III, kohta 2.2.

1.7. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu

Peritään asiakkaan varaamasta, käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta lääkärin, suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon sekä kalliin kuvantamistutkimuksen vastaanottoajasta 15 vuotta täyttäneeltä. Maksu jätetään perimättä silloin, kun varatun ajan peruuttamatta jättämiseen on hyväksyttävä syy.

- o käyttämättä ja peruuttamatta jätetty palvelu/kerta 49,35 €

2. Laitoshoidon maksut

2.1. Lyhytaikainen laitoshoido

Maksuja ei saa periä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18 – vuotiailta siltä osin, kuin hoitopäivä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Hoitopäivällä tarkoitetaan henkilön laitoshoidon tulopäivää, sen jälkeen kertyviä hoitovuorokausia ja laitoksesta lähtöpäivää. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähetävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy toiseen hoitolaitokseen hoidettavaksi. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

2.1.1. Lyhytaikainen laitoshoido / koko vuorokausi

- o hoitopäivä 47,50 €/vrk
- o ylläpitomaksu maksukaton täyttymisen jälkeen 21,90 €/vrk

2.1.2. Päivä- ja yöhoidon maksu

Jos hoidollisista syistä on tarkoituksenmukaista, että henkilö on terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä taikka sosiaalihoiton laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä tai yöllä, peritään häneltä

- o päivä- ja yöhoidon maksu 21,90 €/vrk

2.1.3. Kuntoutushoido

Vammaiselle henkilölle terveydenhuoltolain (1326/2010) 29 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna tarkoitettuna laitoshoidon annettuna kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annettuna kuntoutushoidosta voidaan periä enintään maksuasetuksen mukainen maksu.

- o kuntoutuspäivä 14,50 €/vrk

2.2. Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan nettokuukausitulosta. Maksu voidaan kuitenkin määrätä enintään sen suuruiseksi, että hoitoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jää kuukausittain vähintään 108 euroa. Käyttövaran suuruus tarkastetaan työeläkeindeksin mukaan kahden vuoden välein.

Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen nettokuukausitulojen perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 prosenttia edellä mainituin perustein yhteenlasketuista kuukausituloista. Laitoshoidossa olevan henkilökohtaiseen käyttöön tulee kuitenkin jäädä vähintään 108 euroa kuukaudessa. Jos molemmat tässä momentissa tarkoitetut puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy samalla tavalla kuin yksin asuvan asiakasmaksu.

Maksua ei saa periä pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä olevalta alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Mikäli asiakkaalta ei saada tulotietoja, peritään häneltä laitoshoidon tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu.

V ASIAKASMAKSUJEN ALENTAMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Asiakasmaksulain 11 § mukaan sosiaalihuollon asiakasmaksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä mikäli toimeentuloedellytykset huomioon ottaen siihen on syytä.

1. Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tukipalvelumaksujen alentaminen

Säännöllisen kotihoidon kuukausimaksun, tilapäisen kotihoidon maksun ja tukipalvelumaksujen alentamisessa noudatetaan yhtymähallituksen (Kyh 15.9.2009 § 80 ja 24.1.2012 § 3) antamaa soveltamisohjetta:

Asiakasmaksun alentaminen on ensisijainen toimeentulotukeen nähden. Asiakkaan on ennen kuukausimaksun maksun alentamista selvitettävä mahdollisuus Kelan eläkkeensaajien hoitotukeen ja asumistukeen.

Mikäli määritelty kuukausimaksu ylittää asiakkaan maksukyvyyn, hänellä on mahdollisuus hakea muutosta viranhaltijapäätöksen kk-maksuun perusturvakuntayhtymältä. Hakemus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedon saannista. Kirjallinen hakemus tehdään laaditulle lomakkeelle. Menoista ja tuloista, joihin halutaan vedota, on esitettävä tositteet. Mukaan tulee liittää tiliote. Mikäli asiakas ei toimita pyydettyjä tositteita, edellinen maksupäätös pysyy voimassa.

Maksualennus tai -vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemiskuukauden alusta huomioiden päätöksenteko- ja muutoksenhaku-aika. Muutoshakemuksen valmistelun ja käsittelyn yhteydessä noudatetaan alla mainittuja soveltamisohjeita sekä Karviaisen toimeentulotukiohjeistusta. Maksualennus tai -vapautus voidaan myöntää korkeintaan kahdeksi vuodeksi. Asiakas saa viranhaltijapäätöksen häneltä perittävästä maksusta. Viranhaltijan päätökseen tyytymätön voi valittaa asiasta Perusturvakuntayhtymä Karviaisen yhtymäjoostoon. Maksualennus tai -vapautusajan päätyttyä asiakas saa uuden päätöksen perittävästä maksusta. Uutta alennusta tai vapautusta haetaan uudella hakemuksella ja siihen tarvittavilla liitteillä.

***Maksualennus lasketaan seuraavasti:
huomioon otettavat tulot – huomioon otettavat menot = laskennallinen vaje.
Maksualennus on laskennallisen vajeen suuruinen. Mikäli vajetta ei ole, alennusta tai vapautusta maksusta ei myönnetä.***

1.1. Huomiotavat tulot ja menot kotihoidon alennushakemusta käsitellessä

*Huomioitavat menot:

- perusosa / tll:n 9 § muk. menot ; vuonna 2019 yksinasuva 497,29 €/kk, muu 18 v. täyttänyt (puoliso) 422,70 €/kk
- lääkekulut Kelan omavastuusuuteen asti (572 euroa vuonna 2019)
- säännölliset terveydenhoitokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- määritelty kotihoidon kk-maksu
- elatusapu alle 18 v lapsista

- asumiskustannukset toimeentulotukiohjeistuksen mukaisesti

Yhtymähallituksen 15.9.2009 ja 24.1.2012 tekemien päätösten lisäksi huomioitaviin menoihin lasketaan myös asiakkaan tukipalveluista maksamat asiakasmaksut.

*Huomioitavat tulot:

- Huomioon otetaan kaikki käytettävissä olevat nettotulot (paitsi toimeentulotukilain 11 §:n ja maksuasetuksen 29 §:n mukaiset)
- palkka / eläkkeet nettona, vuokratulot, osinkotulot, pääomatulot, korkotulot jne
- asumistuki huomioidaan tulona, jos menoina huomioidaan koko vuokra
- ylimääräinen rintamalisä
- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla perheen kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida
- yli 65 -vuotiailla voi olla tilillä 1.500 euroa säästöjä, joita ei huomioida käytettäväksi varaksi
- veronpalautus
- metsätulo

1.2. Huomioitavat tulot ja menot ikäihmisten tehostetun palveluasumisen alennushakemusta käsiteltäessä

*Huomioitavat menot:

- vuokra ja palvelumaksut (mm. pesula, sauna, siivous, turvapalvelu, ateriat) asumispalvelupaikan tehdyn sopimuksen mukaisesti
- 150 €/kk, ns. asiakkaalle jäävä käyttöraha, johon sisältyvät muut henkilökohtaiset menot, esim. hygienia ja vaatehenot, puhelinkulut (ei turvapuhelinta), matkakulut, lehdet, tv-lupa, jalkahoito, kampaaja jne.
- määritelty kotihoidon kk-maksu
- elatusapu alle 18 v lapsista
- lääkekulut Kelan vuosiomavastuusuuteen saakka (572 euroa vuonna 2019)
- säännölliset terveydenhoitokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan

Asiakkaan siirtyessä asumaan pysyvästi asumispalvelupaikalle ei huomioida edelliseen asuntoon (omistus- tai vuokra-asunto) liittyviä kuluja. Muuten huomioitavat asumiskulut ovat samat kuin toimeentulotukiohjeistuksessa. Kotiin asumaan jääneen puolison tuloja tai menoja ei huomioida.

*Huomioitavat tulot ja käytettävissä olevat varat:

- Huomioon otetaan kaikki käytettävissä olevat nettotulot (paitsi toimeentulotukilain 11 §:n ja maksuasetuksen 29 §:n mukaiset)
- palkka ja/tai eläkkeet nettona, vuokratulot, osinkotulot, pääomatulot, korkotulot jne.
- asumistuki huomioidaan tulona, jos menoina huomioidaan koko vuokra
- ylimääräinen rintamalisä
- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla perheen kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida
- yli 65 vuotiailla voi olla tilillä 1.500 euroa säästöjä, jota ei huomioida käytettäväksi varaksi
- veronpalautus
- metsätulo

1.3. Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotipalvelun ja kotisairaanhoidon maksuista

Alennusta tai vapautusta voi hakea seuraavista tasamaksuista:

- tilapäiset kotihoidon käynnit (kotipalvelu ja kotisairaanhoido)
- ateriapalvelu
- vaatehuolto
- saunapalvelu
- turvapalvelu
- siivouspalvelu
- kauppa/asiointipalvelu
- päivätoiminta
- omaishoidon vapaapäivien aikaisesta hoidosta
- kuntouttavista intervaleista
- muista tukipalveluista tai tuotteista, joista peritään palvelun tuottamisen/ostamisen hinta

2. Muiden sosiaalipalvelujen maksujen alentaminen

Muita kuin säännöllisen kotihoidon kuukausimaksuna, tilapäisen kotihoidon maksua ja tukipalvelumaksuja alennettaessa noudatetaan asiakasmaksulain 11 §:n määräystä: henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Toimeentulon edellytysten tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden vaarantuu, mikäli määrätty asiakasmaksu aiheuttaisi henkilölle tai perheelle toimeentulotuen tarvetta. Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen on aina ensisijainen toimenpide toimeentulotuen myöntämiseen nähden.

Maksuihin, jotka eivät määräydy henkilön maksukyvyyn mukaan, ei voi hakea alennusta, mutta maksu voidaan jättää perimättä tapauskohtaisen tarve- ja tilannearvion perusteella.